

dr. Maggu je bila primera z grofom Taaffejem, ki prosi nemca, naj bi brez ropota šel iz parlamenta, toliko vredna in ljuba, da te pravljice ni mogel zamolčati. Tu moram reči, da ta primera, če bi prav dogodbo vzel tako, kakor se mi je povedala, stoji na kruljevih nogah; kajti znano je, da je celó v naši zbornici nekdo izrazil svoje hrepenenje po nemškem državnem kancelarji in vendar ni bil ne z ropotom in ne brez ropota tiran iz zbornice. (Veselost na desni.)

Zdaj pridem do poslanca dr. Mengerja. (Veselost na desni.) Ta se je danes kazal nenavadno zmernega in neobširnega, to spričevalo mu morem danes dati izjemoma. (Veselost na desni.) Posebno velja to gledé njegove prve razprave o proračunu. Saj je znano, kako čudno stališče ima gospod poslanec Menger o proračunskih vprašanjih, ker se kolikor toliko vstavlja vsakemu neposrednemu ali posrednemu davku, pa pozabi povedati le, kako naj bi se naredilo to, da bi se vstreglo zahtevam državljanov, ne napovedal državni bankerot in vendar se opustilo vse povišanje davkov, in tu je gospod govornik rekel, da je nemogoče iz dvakrat dveh narediti dve. To je v svojih daljnih besedah popolnem dokazal, ker je grajal vse, rekel pa ni, kako bi se njegovi „dvojki“, to je niži davki, vjemali z dolžnostmi države. Ker je to stališče gosp. govornika zadosti znano in sem ga jaz uže enkrat zaznamoval kot „budgetni nihilizem“, se v nadrobno polemiko zoper njega ne bom spuščal, ampak bom popravil le nekaj njegovih zmot.

Dr. Menger je rekel, da so pravi (direktni) davki v Avstriji najvišji vsega sveta. To ni čisto resnično, to velja le o davku od hišne najemščine; ta je res najvišji na vsem svetu. Toda če se vzamejo pravi davki kot celota, je Ogerska, kakor pravijo, po meri nam enaka; ker so pa tam vcenitve više, je toraj bolj obložena, na Laškem in Španjskem pa imajo pravih davkov gotovo več, ko mi v Avstriji. Ta trditev je toraj neresnična.

Trditev, da je živež zdaj na Angleškem — če ne ceneji, vendar ravno tako po ceni ko pri nas, je čisto izmišljena. Res je, da je od ene strani, posebno kar se tiče mesnine, živež na Angleškem ceneji, pa to je uže zeló škodovalo angleški živinoreji; v vseh drugih rečeh je pa razloček med ceno živeža v Avstriji in na Angleškem velikansk.

Primera, ki jo je gosp. poslanec Menger naredil med bremeni dunajskega in berolinskega rokodelca, nikakor ni napačna. Žalibog, da je dunajski res bolj obložen, toda jaz ne vem, zakaj se hoče to zapisati na rovaš tega ali katerega koli ministerstva, ker je temu krivo največ to, da mi nismo bili v tako srečnem stanu, da bi nam bil kdo dal pet milijard, marveč smo morali parkrat plačati po par sto milijonov goldinarjev vojnih stroškov.

To je resnica, katere ne more nobeno sedanje in nobeno prejšnje ministerstvo premeniti. Trditev, da je poznanje avstrijskega davčnega postavodajalstva poznanje vseh davkov sploh, ker imamo mi vse vrste davkov vsega sveta, je popolnem neresnična. Teh davkov mi nimamo: Za mlenje, kakor na Laškem in prej tudi na Pruskem, nimamo potratnega davka, kakor v 12 do 13 državah, nimamo državnega davka za pse, ki je na Angleškem, Virtemberškem, Hessen-Darmstadt in Sachsen-Weimaru, nimamo lovskih listov, kakor na Angleškem, Irlandskem, v Holandiji, na Laškem in Ruskem, ne rudninskega davka, kakor v treh do štirih državah, ne davka o živini, kakor na Grškem in v Rumuniji. To so davki, kar se jih v naglici spominjam, katerih nimamo; lepo število! (Veselost na desni.) Se ne sme preveč reči, drugače se zaide od natančnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Kratkočasnica iz državnega zbora.

Časniki od zadnjega petka naznanjajo, da je dunajski policiji v roke prišla dopisnica, da se namerava med predstoječo šolsko debato med desnico zbornice z galerij vreči petarda in časniki trdili so, da je to fantalinska, toda prav prav slaba šala. — Temu nasproti sestavil je šaljivi zborniški predsednik dr. Smolka prav prav duhovito in gotovo tudi izvrstno sredstvo. Izdal je namreč gledé na atentat z dinamitom zoper desnico zbornice pri obravnavi šolske postave sledeči red sedežev. Na ministerske stole od leve proti desni se vsedejo: Schöffel (na mesto grofa Welsersheimba); Suess Edvard (na mesto barona Conrada); Clumecky (na mesto barona Pinota); Herbst (na mesto grofa Taaffe-a); Kulaczkovski (na mesto barona Florijan Zemliakowski-a); Tausche (na mesto grofa Falkenhayna); Sturm (na mesto barona Pražaka); Neuwirth (na mesto Dunajevskija). Gospodje ministri vsedejo se na prostore zgoraj imenovanih gospodov. — Na dalje se vsedejo: Carneri k Hausnerju, Beer h Kvičali, Auspitz med kneza Liechtensteina, Jaques k dekanu Pflügelnu, Weitloff k Lienbacherju, Moro med Vošnjaka in Tonklija, Hoffer med Oelza in Thurnherr-a, Kopp med Vašatia in Skopalika itd. v tem smislu, vsak poslanec poleg svojega najbolj sovražnega nasprotnika. — Ker predsedništvu ni mogoče v navedenem smislu si primerne namestnike izvoliti, zato bode na svojem prostoru nevarnosti v oči gledalo. Ta red sedežev našel je splošno odobravanje, samo ministerski predsednik je zahteval, da se na mesto predsednika dr. Smolke vsede vitez Jurij Schönerer.

Naši dopisi.

Z Dunaja 13. aprila. — Pred obravnavo šolske postave obravnavala se je v državnem zboru po naključni večini prejšnje sobote, česko-moravska poprečna železnica, katera se je po nasvetu dr. Herbst posebno zato postavila ta dan na dnevni red, da bi bili mladočeski poslanci oprosteni sile: zato glasovati za šolsko postavo, da nemška konservativna stranka tudi glasuje za ono železnico; poleg tega hotel je Herbst s tem odriniti oziroma zavleči obravnavo šolske postave. Slednje se mu je deloma res posrečilo, prvo pa po naših mislih nikakor ne. V obravnavi česko-moravske železnice bili ste obe stranki sploh enih misli, le o dveh vprašanjih te postave pa se je vnelo hudo nasprotje in hud boj med desnico in levico. Prvič se je šlo za to, ali se vladi v postavi naloži dolžnost, izdelovanje te železnice na vsak način samo manjim podvzetnikom, to je, na drobno oddati, ali pa, da se vladi pusti popolnem prosti roka, da zgradbo železnice oddá po onem načinu, kateri bo po okoliščinah za državo najbolj ugoden. — Levica je k temu vprašanju prav brez potrebe še vpletla vprašanje zaupanja za vlado, izrekoma gledé na marogo, katero jej je hotela vtisniti z dogodbo Kamin-ski-evo. — Oboje to jej je spodletelo, ker pri glasovanju po imenih dne 11. t. m. propadla je s svojim namenom in vlada dobila je prosto roko pri oddajanju zgradbe česko-moravske železnice, dobila je pa po krivdi leveice vrh tega še prav živahno zaupnico.

Druga pravda vnela se je pri članku 9. postave, kateri določuje, da bode smela ta nova železnica proti primernemu odškodovanju voziti po nekem delu druge privatne železnice.

Tudi zoper to točko postave je levica kričala, da pri nas uže nobeno podvzetje ne bode več varno, ker